

File ID	uvapub:55127
Filename	283931.pdf
Version	unknown

SOURCE (OR PART OF THE FOLLOWING SOURCE):

Type	article
Title	In memoriam Boeli van Leeuwen
Author(s)	M. van Kempen
Faculty	FGw: Instituut voor Cultuur en Geschiedenis (ICG)
Year	2007

FULL BIBLIOGRAPHIC DETAILS:

<http://hdl.handle.net/11245/1.283931>

Copyright

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content licence (like Creative Commons).

In memoriam Boeli van Leeuwen

De Antilliaanse schrijver Boeli van Leeuwen was op en top een eilandelijk schrijver, maar een schrijver die de grenzen van zijn eiland Curaçao glansrijk oversteeg. Hij overleed op donderdag 29 november om 11 uur 's avonds in de Taamskliniek op Curaçao.

Op 27 oktober 1950 promoveerde mr. W.C.J. van Leeuwen aan de Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam op het proefschrift *Verwerking van het recht op het overeengekomene*. Drie jaar eerder had hij al zijn eerste literaire werken het licht gegeven: de poëziebundel *Tempels in woestijnen* en de novelle *De Mensenzoon*. In 1959 zou zijn tot op heden vaakst herdrukte roman verschijnen: *De rots der struikeling*. Dat met die rots Curaçao bedoeld was, maakte ook het 'Zuid-Amerikaanse' omslag van die eerste uitgave al direct duidelijk: een cactus op een eiland met een felgele zon boven. Die debuutroman ademt, net als een vreemdeling op aarde uit 1962 en *De eerste Adam* uit 1966, een geest van onorthodox katholicisme – wat nogal opmerkelijk is voor een nakomeling van protestantse blanken. Søren Kierkegaard en Teilhard de Chardin, de in de aanloop naar het Tweede Vaticaanse Concilie misschien wel meest gelezen theologen, waren in die vroegste romans rond. En nog in zijn laatste boek, de essaybundel *De taal van de aarde*, droeg Van Leeuwen een opstel op aan een van de progressieve gangmakers van Vaticanum II, Edward Schillebeeckx. Boeli van Leeuwen was gefascineerd door de merkwaardige katholiciteit die zijn geboorte-eiland de Zuid-Amerikaanse levenssfeer binnen-trekt. Van wat voor de buitenstaander een



Boeli van Leeuwen met vrouw en kind
ten tijde van zijn promotie

karig leven op een kale rots is, maakte hij een bestaan vol mythische dimensies. Het eiland was voor hem een afschaduwing van de grote wereld, waarin kerk en kapitaal aan de touwtjes trekken. Van Leeuwen

keek ernaar met verbazing, verbijstering en verontwaardiging. Hij zocht naar een grondpatroon dat aan de chaotische en agressieve wereld een beetje waardigheid zou kunnen verlenen, en meende die terug te vinden bij de kleine krabbelaars, de hoeren, de straatventers, de vissers. Jezus was voor hem zo'n aansprekende figuur, omdat hij zijn discipelen allereerst zocht in diezelfde lagen van de bevolking. Kierkegaard, Teilhard de Chardin, Schillebeeckx, de theologen die de menselijkheid van de Christusfiguur uittekenden: ze zijn allang door het pijprokende orakel uit Roermond, Jo Gijsen, bisschop van Reykjavik, en zijn Vaticaanse paardenflusteraar Joseph Alois Ratzinger onder dikke lagen soutanestof afgedekt. Van Leeuwen zette zijn zoektocht voort in nieuwe boeken die hun taal slepen aan die van de bijbel: *Schil-den van leem* (1985), *Het teken van Jona* (1988) en de schitterende bundel columns *Geniale anarchie* (1990). Hij zette onvergetelijke passages neer, zoals de scène waarin hij het uitschot van Curaçao toespreekt vanaf een wankale tafel, en hij met de fles in de hand en bankbiljetten uitstrooiend, met groot kabaal neerstort. Het was een fraaie demonstratie van zijn credo: 'Een boek is dan pas groot wanneer er een wereld voor ons opengaat waarin de schrijver zelf ten onder gaat aan het geschapene en in zekere zin machteloos staat ten aanzien van zijn creatie.' (Michiel van Kempen)

Michiel van Kempen is schrijver, surinamist en bijzonder hoogleraar West-Indische letteren aan de Universiteit van Amsterdam.